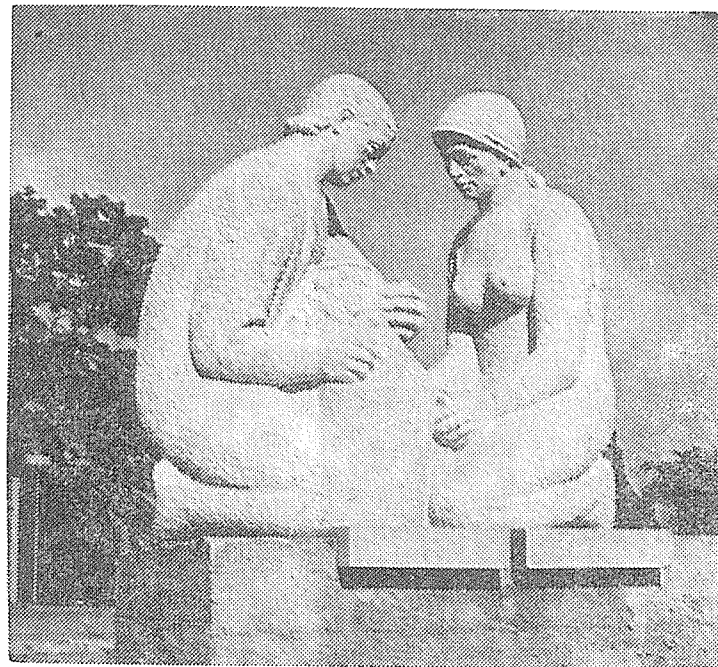

ZPRAVODAJ

města Hranic a lázní Teplic n. B.

Karel Lenhart: SBĚR CHMELE,
nová plastika v ulici 1. máje
Foto L. Novotný

ČERVENEC - SRPEN 1977

Z Městského národního výboru v Hranicích

Plnění závěrů XV. sjezdu KSČ

Základním úkolem vytyčeným XV. sjezdem KSČ pro národní výbory je dále rozšiřovat a prohlubovat účast občanů na řízení státu a na veřejné správě. MěstNV v Hranicích zakotvil usnesení XV. sjezdu KSČ ve volebním programu NF pro nové funkční období. V současné době přistupujeme k prvnímu dílčímu hodnocení výsledků společné práce na úseku politického, hospodářského a společenského života ve městě.

Hlavním úkolem po ustavujícím plenárním zasedání MěstNV v listopadu 1976 bylo připravit nově zvolené poslance pro výkon jejich funkce. Cílevědomou politicko-organizační prací a předáním zkušeností poslanců, kteří pracují ve funkci již delší období, se to plně podařilo. Úspěšně proběhla široká závazková kampaň, jejímž výsledkem bylo uzavření celoměstského závazku na rok 1977 k 60. výročí VRSR s plánovanou hodnotou díla 6,7 miliónu Kčs. V současné době je závazek splněn už na 57 procent.

Jedním ze stěžejních úkolů nového MěstNV bylo zabezpečit volby nových občanských výborů. Na veřejných schůzích občanů v měsíci březnu a dubnu bylo zvoleno 30 nových občanských výborů. Pro jejich funkcionáře připravil MěstNV v dubnu 1977 školení, jehož obsah byl zaměřen na úkoly těchto aktivů v novém funkčním období.

Úspěšně také proběhly letošní politické a kulturně společenské akce k oslavě májových dnů. Podstatně se zlepšila celková výzdoba a vzhled města, oslav se zúčastnilo celkem téměř 36 tisíc občanů. Bylo to zásluhou účinné masové politické práce, která pod vedením MěstV KSČ a za součinnosti společenských organizací NF se rozvíjela v orgánech MěstNV. Prohloubila se rovněž spolupráce MěstNV a MěstV NF a společenských organizací. Výsledkem této součinnosti je uzavření dohody MěstNV s MěstV NF, jež je obsahově zaměřena na další rozvinutí funkce a úkolů těchto orgánů k zabezpečení politických cílů XV. sjezdu KSČ v podmínkách našeho města.

V oblasti řízení mají významnou úlohu plenární zasedání MěstNV, na nichž poslanci projednali a schválili rozhodující dokumenty, týkající se hodnocení současného stavu a rozvoje jednotlivých odvětví. Úspěšně se také rozvíjí hospodaření MěstNV. Za prvních pět měsíců roku 1977 byl rozpočet plněn v příjmové části na 58,63 procenta, výdaje na 52 procent. I zde se projevují progresivní prvky hospodaření s rozpočtem MěstNV.

Mimořádná pozornost je věnována územní, technické a projektové přípravě nové bytové výstavby a občanské a technické vybavenosti, zejména v severní části města. V období 1976—77 bylo odevzdáno do užívání celkem 431 bytů. Jako občanská vybavenost se připravuje územně výstavba nové ZDS na Struhovsku, dvou mateřských škol, jeslí, zdravotnického střediska a distribuční jednotky.

Na úseku školství bylo již započato s umísťováním zvýšeného počtu až 35 dětí do jednoho oddělení mateřské školy. I při tomto maximálním vytížení všech předškolních zařízení zůstává dosud značný počet dětí neumístěn. Také do jeslí mohlo být přijato jen 48 dětí, další budou přijaty po přechodu tříletých dětí do mateřských škol.

Na úseku dopravy je pozornost věnována rozšíření komunikace I/35, na níž má být provoz zahájen ještě v letošním roce, celkové úpravy mají být skončeny koncem roku 1978. Městská doprava byla rozšířena do sídliště Skienný kopec a k OU SIGMA, posíleno bylo autobusové spojení na trase Hranice—Velká—Potštát. V místní části Drahotuše byla zřízena nová zastávka k drahotušskému nádraží, večerní spoj byl prodloužen do místní části Slavíč.

K zlepšení obchodní sítě jsou budovány v třídě 1. máje prodejny masa, ta-báku, zeleniny, rekonstruuje se prodejna masa a uzenin na náměstí 8. května. U restaurace KUFR je dokončena přístavba kuchyně k zlepšení veřejného str-avování. V Teplicích nad Bečvou byla otevřena nová prodejna se smíšeným zbo-žím, výstavba dalších prodejen bude zahájena v místních částech Olšovec a Valšovice. Pro zlepšení podmínek cestovního ruchu jsou rozšiřovány služby v autokempinku Svazarmu.

Na úseku ochrany veřejného pořádku bylo provedeno hodnocení plnění „Sou-hrnných opatření v boji proti negativním jevům“ a vytyčeny úkoly pro další funkční období. Součinnost orgánů a organizací a koordinované úsilí ve vý-chově v rodině, škole a veřejnosti má příznivý vliv na jednotlivce, kteří svým chováním narušují socialistický pořádek a soužití.

V závěru je možno konstatovat, že bylo dosaženo příznivých výsledků. Hlavní obsah a ideová náplň politickovýchovného působení všech orgánů MěstNV v dalším období spočívá i nadále v získávání občanů pro důsledné plnění linie a usnesení XV. sjezdu KSČ.

Antonín Lang,
vedoucí odboru vnitřních věcí MěstNV v Hranicích

Prvenství učňů OU n. p. SIGMA

Již tři roky probíhá v rámci mezinárodních družebních styků mezi n. p. SIGMA a VEB Pumpenwerke Halle v NDR a družby učňovských zařízení obou podniků **mezinárodní soutěž v dovednostech učňů — soustružníků kovů VHJ SIGMA a KPV Halle.** Účelem soutěže je srovnání úrovně výuky v mezinárodním měřítku, vzájemná výměna zkušeností a sblížení učňů a výchovných pracovníků obou učňovských zařízení. Letos bylo uspořádáním soutěže pověřeno odborné učiliště n. p. SIGMA v Hranicích. V soutěži měli učni za úkol prokázat znalosti a do-vednosti písemnou formou a praktickým výkonem, na závěr proběhla i sportovně branná soutěž. VHJ Sigma reprezentovalo družstvo učňů z učňovských zařízení v Hranicích, Lutíně, Dolním Benešově, Ústí nad Labem, Hodoníně a v České Třebové. První tři místa obsadili učni Petr Halla, Petr Zágora a Zdeněk Podešva, všichni z OU n. p. SIGMA Hranice a měli tak rozhodující podíl na celkovém vítězství učňů VHJ SIGMA nad družstvem z Halle, jehož první člen se umístil až na šestém místě. Soutěžní družstvo z Hranic připravoval mistr odborného výcviku Milan Kolář. Tímto výsledkem obsadili také hraničtí učni první tři místa v soutěži jednotlivců a první místo v soutěži družstev v III. kole soutěže dovednosti učňů — soustružníků VHJ SIGMA.

Velmi dobře se umístili také učni OU n. p. SIGMA v III. kole soutěže doved-nosti učňů — zámečníků v rámci VHJ SIGMA. V soutěži jednotlivců zvítězil Benjamin Batla, třetí byl Alois Knap a pátý Jan Paprskář, všichni z Hranic, takže i v soutěži družstev byli učni z OU n. p. SIGMA Hranice, vedení mistrem odborného výcviku Zd. Krčmářem, první.

Celostátní výstava fotografií AFO 77

Na počest IX. všeodborového sjezdu a k 60. výročí VŘSR uspořádala redakce časopisu ODBORÁŘ už sedmý ročník výstavy výtvarné fotografie AFO 77, za-měřené k tématům „Člověk v práci“, „Mládi současnosti“ a „Tvář naší země“. Z celkového počtu vybraných 177 snímků bylo v kolekci vystavené v době od 1. do 12. června v gotickém sále hranické radnice 80 snímků. Výstavu pořá-danou Jednotným klubem pracujících v Hranicích ve spolupráci s KOR v Ostravě a OOR v Orově, zahájil za přítomnosti představitelů MěstV KSČ, MěstNV, zástupců závodních výborů hranických podniků a závodů a kulturních zařízení předseda OOR Jaroslav Kozel. Připomněl, že výstavy AFO 77 jsou pořádány le-tos v 21 městech u nás jako součást oslav 60. výročí VŘSR, tlumočil pozdrav tajemníka ÚRO B. Kačírka a zdůraznil, že hlavní myšlenkou výstavy je oslava tvořivé práce člověka. Fotografie ztvárňuje, řekl, krásu lidské práce, zachycuje vztahy mezi lidmi, uchovává neopakovatelné okamžiky života do budoucna, je i důležitým výchovným prostředkem a zároveň projevem angažovanosti foto-grafů-amatérů. Ocenil záslužnou organizační práci časopisu ODBORÁŘ a foto-grafického kroužku Jednotného klubu pracujících v Hranicích a jménem KOR a OOR přislíbil podporu amatérské fotografii. Hudební doprovod při zahájení obstaralo duo učitelů lidové školy umění, St. Borka a Al. Ličmana na lesní rohy.

Mezi osmdesáti vystavenými snímky byly zařazeny nejlepší fotografie oceněné v soutěži AFO 77 první až třetí cenou a čestným uznáním. Ze Severomoravského kraje mezi nimi byly snímky Petra Sikuly, Karla Křížka, Jiřího Krále, Věry Weinertové z Ostravy, Jana Bocka z Třince, Milana Hořínka z Olomouce a Jana Teimra z Brodku u Přerova.

LN

Nové umělecké dílo v Hranicích

Součástí první etapy rekonstrukce třídy 1. máje v Hranicích se stala i **nová umělecká plastika**, nazvaná SBĚR CHMELE, instalovaná pracovníky n. p. Po-zemní stavby před prodejnou potravin. Autorem nové plastiky je akad. sochař Karel LENHART z Olomouce. Jak sám uvádí, znázorňuje nové dílo naší mládež, chlapce a dívku při sběru chmele. Inspiraci umělci poskytly každoroční mlá-dežnické brigády ve chmelařských oblastech. Vytvořil ji v roce 1976 z podnětu arch. ing. Karla Typovského. Sousolí vytesal v bohaneckém pískovci kameník Josef Stárek z Olomouce.

Akad. sochař Karel Lenhart se narodil 24. ledna 1904 jako syn malíře Jindřicha Lenharta, v roce 1918 nastoupil práci v Havláskově kamenickém závodě v Olo-mouci, kde mu byly svěřovány úkoly řemeslné pracovní úrovně. V roce 1919 začal pracovat v ateliéru akad. sochaře Julia Pelikána v Olomouci, žáka J. V. Myslbeka. Zde byl usměrněn růst jeho výtvarného názoru a zřejmě ovlivněna i volba jeho pozdějšího školení. Od roku 1920 studoval na uměleckoprůmyslové škole v Praze, první rok v přípravném kursu sochaře Josefa Mařatky, další čtyři roky ve speciálce sochaře Bohumila Kafky. Po studijní cestě do severní Itálie byl v roce 1925 přijat na Akademii výtvarných umění v Praze do ateliéru Jana Štursy. Po jeho brzké smrti jeho školu převzal Bohumil Kafka, který byl tehdy naší nejvýraznější výtvarnou individualitou. Od absolvování Akademie výtvarných umění v roce 1928 pracuje Karel Lenhart samostatě v Olomouci.

V prvním období tvorby Karel Lenhart zpracovával náměty z každodenního všedního života, zabýval se motivem vztahu člověka a stroje a jako aktivní sportovec také náměty ze sportovního prostředí. Dokladem toho jsou jeho plas-

tiky z té doby, např. „Šroubar“ (1927), „Zemědělec“ (1927), „Dělník“, „Příručí“ (1931), „Tenista“ (1924), „Šermíř“, „Překážkář“ (1926), medaile pro sportovní soutěže aj. V třicátých letech v prudkém rozmachu životních sňl hledal svůj osobitý výraz. Výsledkem tvůrčího úsilí tohoto období byla v první polovině čtyřicátých let série prací, na nichž hlavní postavou je žena v mnoha podobách, pomocí nichž vyjadřoval své pojetí světa, jeho krásy a poezie.

Po osvobození v roce 1945 se zapojil Karel Lenhart do veřejného života. Na počátku padesátých let se projevil první příznaky umělecké krize, stupňované ztrátou dvou blízkých osob a vážnou srdeční chorobou. Po pozvolné rekonvalescenci se zvolna obnovily jeho životní i tvůrčí síly a v jeho nové tvorbě se to projevilo syntézou uměleckých poznatků z počátečního období i z tvorby čtyřicátých let. Převládají opět postavy žen, často však ve vztahu k muži a dětem. Kromě toho v celé jeho tvorbě najdeme i početné portréty a také řadu návrhů i realizovaných pomníků významných osobností politického a uměleckého života, např. J. Wolkera, J. Fučíka, Kl. Gottwalda aj. Mezi práce z posledních let patří i plastika „Sběr chmele“ pro Hranice, reliéf „Zasloužený odpočinek“ pro vstupní halu domu sociální péče v Rožnově pod Radhoštěm, plastika „Pěstounka“ u školy v Troubelicích, tři reliéfy pro mateřskou školu v Olomouci aj. V současné době pracuje na návrhu pro pomník Kl. Gottwalda v Olomouci.

Akad. sochař Karel Lenhart má také vztah k našemu městu. Dlouholeté přátelství ho poutá k hranickému akad. sochaři a malíři Ladislavu Vojtkovi, k jeho přátelům patřil i zesnulý prof. Boh. Relský. **V březnu 1961 byl také na léčení v lázních Teplicích nad Bečvou.** Jak sám uvádí, po uzdravení z náhlého onemocnění se několikrát léčil v různých lázních, ale nejlepší vzpomínky chová právě na naše Teplice nad Bečvou, neboť tam se cítil nejlépe a načerpal nových životních sil. Toužil proto, aby mohl také svým uměleckým dílem přispět k zkrášlení jejich prostředí. Je nyní rád, že jeho nová plastika našla své místo v Hranicích.

L. Novotný

Počátky transfúzní služby

Městský výbor ČSČK v Hranicích uspořádal 31. května 1977 v sále lidové školy umění tradiční setkání dárců krve, spojené s udělením Janského plaketu. Na slavnosti promluvil předseda MěstV ČSČK prim. MUDr. Antonín Pupík o významu dárcovství krve pro zachování života našich spoluobčanů a zajímavým způsobem vzpomněl skrovných počátků transfúzní služby:

„Snad při této příležitosti neuškodí, řeknu-li několik slov o začátcích dnes již plně a dobře organizované transfúzní službě ve spádové oblasti nemocnice v Hranicích. Myslím, že se sestrou Hedou Indrovou z býv. okresního sekretariátu ČSČK v Hranicích jsme patrně jedini pamětníci, kteří z vlastních zkušeností vědí, jak na Hranicko transfúzní služba vznikala, jak byla dostupná a jak byla využívána.

Když jsem jako mladý lékař přišel v roce 1946 do Hranic, věděl jsem z lékařské fakulty, že je možné nejen transfúzi provádět, ale že je možné i krev pro transfúzní účely v konzervách skladovat. Ani na klinikách však nebyly tehdy pro běžnou výrobu krevních konzerv vytvořeny ještě podmínky. A tak se ojedinelé transfúze prováděly přímou metodou tak, že krev od dárců byla přímo podávána příjemci pomocí injekčních stříkaček. V průběhu roku 1947 jsme s tehdejšími primáři MUDr. Františkem Matíšem provedli jen několik takových transfúzí. Dárci byli buď zdravotníci nebo někdo z blízkých příbuzných. Pro předsudky nebo pro obavy se dárci tehdy jen obtížně získávali, i když se za poskytnutou krev platilo ve staré měně 2 Kčs za jeden mililitr.

Protože se blahodárné účinky transfúze v průběhu krátké doby ověřily, vypustal požadavek pořídit seznam většího počtu dárců, kteří by byli ochotni svou krev věnovat a u nichž by předem byla známa aspoň krevní skupina. Náborem a organizací dobrovolného dárcovství krve byl v té době na celém území naší republiky a tedy i v Hranicích pověřen ČSČK. Když jsem se v dubnu 1948 vrátil po půlroční vojenské službě zpět do Hranic, měl již okresní sekretariát ČSČK pořízen seznam asi sedmi set dárců. Byl to jistě veliký pokrok, protože v těchto seznamech byla mimo věk uvedena i adresa bytu, po případě i pracoviště a telefonní číslo dárců, který byl tak snáze dosažitelný. Díky obětavosti funkcionářů ČSČK a občanstva se počet dárců rychle zvyšoval. Avšak se vzrůstajícím počtem transfúzí se začaly projevovat i potíže. Z nemocnice bylo nutno nejdříve telefonovat na sekretariát ČSČK, sdělit potřebnou skupinu a pracovník sekretariátu pak vysláním sanitního vozu (i ty byly tehdy ve vlastnictví ČSČK) se snažil mnohdy až na několikáté adresy ochotného dárců příslušné skupiny sehnat a do nemocnice mnohdy přímo z pracoviště dopravit. Byl to způsob velmi náročný na čas a v akutních, to jest nejtěžších případech přišel dárců někdy již pozdě. Proto jsme s radostí na počátku let padesátých uvítali zřízení krajské transfúzní stanice v Olomouci, kde byla již krev od dárců odebírána do konzerv a odkud byl v akutních případech zásobován celý kraj. Náběr dárců krve pro krajskou transfúzní stanici se prováděl v celém bývalém olomouckém kraji. Protože většina krevních konzerv se konzumovala na chirurgii, byl jsem jako chirurg jmenován transfúzním lékařem pro nemocnici v Hranicích. V této funkci jsem absolvoval školení v olomoucké transfúzní stanici a s jejími pracovníky jsem podnikl několik zájezdů do obcí v kraji k odběrům krve. Dělo se tak, měřeno dnešním stavem, ve velmi primitivních poměrech. Místní skupina ČSČK provedla v obci propagaci dárcovství. Ve stanovený den přijel pak do obce autobus transfúzní stanice s velmi prostým zařízením — byly to vysterilizované transfúzní láhve, odběrové jehly a materiál k desinfekci kůže. Po vybudování stanice o našem příjezdu přišli dárci nejčastěji do hostince nebo do nějaké kancelářské místnosti a tu se prováděl odběr přímo v polních podmínkách. Krev se pak dopravila do staničních laboratoří, tam se vyšetřila a v případě potřeby jsem si hned vzal s sebou několik dávek do Hranic. V nemocnici byly pak konzervy uloženy v ledničce v ústavní laboratoři pro případnou aplikaci. Ukázalo se ovšem, že tento stav je nevyhovující a tak podle vzoru sovětského zdravotnictví byla u každé okresní nemocnice postupně vybudována transfúzní stanice, jak ji známe dnes.

Podstatně se také změnil dárci krve. V prvních dobách se nesdaeno získávali, i když za odebranou krev se platilo. Když se díky organizační a náborové činnosti ČSČK a našich lékařů stalo dárcovství masovou záležitostí a když se od počátku šedesátých let začalo šířit hnutí čestného, to jest bezplatného dárcovství krve, byla naše hranická transfúzní stanice mezi prvními, která kryla celou roční potřebu krve odběry od bezpříspěvkových dárců. Svědčí to jistě o vysokém politickém uvědomění našeho obyvatelstva. S radostí vítáme rozhodnutí jednotlivců a celých kolektivů, kteří ve svých socialistických závazcích uvádějí čestné dárcovství krve. Obzvlášť potěšitelné je, že mezi nimi je mnoho mladých lidí, učňů, studentů a vojáků, jejichž charakter se ještě formuje. Vyrůstá z nich nadějná mladá generace, nezatížená chamtivostí a honbou za majetkem. A tak čestné dárcovství plní nejen ekonomický program tím, že získává bezplatně lék, který nelze vyrobit, ale má i poslání morální a výchovné.“

V dalším programu setkání převzal z rukou předsedy MěstV ČSČK prim. MUDr. Antonína Pupíka a prim. transfúzní stanice MUDr. Irmu Šmrhové stříbrnou Janského plaketu za dvacet bezpříspěvkových odběrů pracovník HC V Alfréd Berger, dalším 49 dárcům z Hranic a okolí s deseti odběry byla věnována bronzová Janského plaketa.

Druhá část slavnosti byla vyplněna koncertem žáků lidové školy umění, kteří svá vystoupení věnovali dárcům krve. V úvodu přednesl dětský pěvecký sbor LŠU za úřazení uč. Marie Hradilové pět písní zasl. umělce Zdeňka Blažka, v dalším pořadu vystoupili žáci LŠU většinou se skladbami našich autorů na housle, klavír a klavínet. Zvláštní pozornosti si zaslouží Polka pro dva klarinety od Erna Košťála v podání J. Jiříčka a P. Imdrucha, Sonatina na housle A. Dvořáka uvedená N. Valouškovou a zvláště Malé rondo pro dva klavíry, které skladatel Zdeněk Blažek věnoval žákům lidové školy umění v Hranicích a které s úspěchem uvedli M. Chromá a Z. Kopriva. LN

Z historie hranických kin

Pokud je známo, dostali se obyvatelé Hranic do styku s tzv. živými obrazy jako předchůdci kinematografu už v roce 1895. Tehdy zavítali do Hranic bratři Oeserové s tzv. kinestoskopem neboli elektrickým divadlem. Byl to v podstatě Edisonův přístroj, v němž divák pozoroval zvětšovací okulárem kratičkový filmový pás, na němž byly zachyceny jednoduché scény, např. provazolezec při chůzi na laně.

Už v lednu 1897, tedy před osmdesáti lety, přijel do Hranic první skutečný kinematograf. Bylo to jen o něco málo déle než rok po prvním kinematografickém představení bratří Lumiérů v Paříži a sotva půl roku po prvním filmovém představení v Praze. Kočovní kinematograf uváděl v sále tehdejšího hotelu POŠTA (pozdější kino OKO v Leninově ulici) čtyři sedmnáctimetrové filmy: 1. Scéna z londýnské ulice. 2. Zoologická zahrada v Hamburku. 3. Pařížská občanská garda. 4. Život v pařížských ulicích.

Promítalo se tehdy denně nepřetržitě od čtvrté hodiny odpolední do dvacáté hodiny večerní, v neděli a ve svátek od deváté hodiny dopolední do dvacáté hodiny večer. Představení byla zpestřována hudbou z gramofonu, který byl tehdy rovněž módní novinkou. Vstupné činilo 10—30 krejcarů. O velkém zájmu svědčí reportáž v hranickém německém týdeníku „Weisskirchen-Leipniker Local-Anzeiger“ dne 16. ledna 1897, kterou před časem už citoval dr. Vladimír Bartovský:

„Je to nejzáračnější podívaná tohoto století. Žádné jednotlivé miniaturní figurky zvětšují jednoho coulu jako u kinestoskopu nebo vitaskopu, ale tucty, ba stovky osob v přirozené velikosti se tu zjevují a pohybují jako skuteční živí lidé, a to ne jako jejich stínové obrysy, nýbrž se všemi podrobnostmi, takřka plasticky.“

Vše, co v přírodě žije, tu před námi ožívá: ruch na ulicích a na náměstí tu vřítí, mořské vlny se tu vzdouvají a převalují přes sebe, vidíš přijíždět vlak, parostroj kouří, cestující vystupují z vozů, hrnou se ven a tlačí se. Zdá se, že všechno je živé, vidíš i kovář, který kuřák vyfukuje, když byl vytáhl doutník z úst. Vše to vidíme hmatatelně a blízko v životní velikosti a v nenapodobitelné přirozenosti. Všichni, kdo to vidí, vykřikují: „Senzační, báječné!“

Takové kočovné kinematografy, jak uvádějí zprávy v tehdejších tisku, se v Hranicích objevovaly častěji. Zájem o nové umění vzrůstal a v roce 1913 se už setkáváme se snahou založit v Hranicích stálé kino. V květnu 1913 podala si Barbora Hollubová žádost o udělení koncese pro stálý kinematograf. Obecní výbor města Hranic však na schůzi 9. května 1913 nedoporučil její žádost k příznivému vyřízení „jelikož koncese podobné potřeba obyvatelstva nejen nevyžaduje ale povolení koncese mohlo by mít škodlivé následky, jak denní zkušenost ukazuje.“

Ale už 14. června 1913 přinesl místní týdeník Hlasy z Pobečví překvapující zprávu, že Julius Malchárek, majitel elektrického divadla, koupil hotel Poštu (v nynější Leninově ulici) a přestaví jej na moderní kinematograf, v němž bude obecně známo mítí příležitost k příjemné a poučné zábavě, neboť se budou předvádět nejnovější světové a poučné novinky.

Najednou se však vyskytli ještě další dva uchazeči o kinematografickou koncesi. 6. srpna obecní výbor města Hranic doporučil přece jen Malchárkovu žádost k příznivému vyřízení. Obecní výbor tehdy rozhodl, že „žádost Karla Řiháka a Frant. Kěrbra za trvalou koncesi kinematografickou nedoporučuje se k příznivému vyřízení, jelikož jedna koncese kinematografická pro Hranice úplně postačí.“

V neděli 18. ledna 1914 o páté hodině odpolední bylo otevřeno nové kinematografické divadlo „ORANIA“ slavnostním představením ve prospěch rakouského lodařského spolku. Na programu byly tehdy tři filmy: 1. Námořní obrazy. 2. Spouštění lodi. 3. Válečné loďstvo. O osmé hodině večerní se týž pořad promítal znovu. Vstupné bylo dosti vysoké: sedadlo na balkóně stálo 1,20 koruny, první místo 1 korunu, druhé místo 80 haléřů, třetí místo 50 haléřů a čtvrté místo 30 haléřů. V další dny byla představení jen v osm hodin, v neděli také v 16 hod. Z počátku se hrávalo vždy v sobotu, v neděli a v pondělí, od března 1914 býval nový program uváděn také ve středu a ve čtvrtek.

Program sestával obvykle z několika krátkých filmů různých žánrů a obsahu. Pro zajímavost uvádíme náplň představení z konce ledna 1914: Konec milování — drama. Mléko — vědecký film. Počkova — veselohra. Pět smyslů člověka — veselohra. Motivy ze staré Prahy — přírodní. Úskočný zloděj — komický film. Sen umělce — trikový film. Námořní cvičení rakouského válečného loďstva — přírodní (!).

Pamětníkem počátků hranického kina a po dobu více než šedesáti let jeho pracovníkem je pan Ladislav Maršálek, který se koncem letošního roku dožije už 79 let. Do Hranic přišel jako desetiletý chlapec v roce 1909, když jeho otec dostal místo strojníka v kamenolomu v Hrabůvce.

Malý Ladislav, jak dosud má v živé paměti, přišel s kinem do styku už ve čtvrté třídě tehdejší obecní školy. Toužil po tzv. „laterně magice“, strýc mu však koupil k vánocům promítací přístroj za 12 rakouských korun a s ním si rád hrával. Otec odešel v roce 1914 na frontu v první světové válce a už se nevrátil. Ladislav se dostal brzy jako praktikant do kina ORANIA. Za půl roku vykonal zkoušku pro promítače v kině Central na Cejlu v Brně a pak byl činný v hranickém kině až do nástupu do vojenské služby. Jeho zaměstnavatel mu potvrdil že v době od 1. července 1915 do 1. ledna 1917 byl zaměstnán jako kinooperátor v kině Orania: „Při bezúhonném chování vykonával svěřené práce svědomitě a s vynikající odbornou zručností.“

Na zařízení a vybavení tehdejšího kina Ladislav Maršálek vzpomíná:

„Tehdejší kino ORANIA mělo sál úplně opačně orientovaný než pozdější kino OKO. Projektor byl původně umístěn v místech dnešního jeviště, promítací plocha pak byla napjata v prostoru nynějšího vstupu a balkónu, tj. směrem k nynější Leninově ulici. Projektor typu Ernmemann byl zařízen na ruční pohon. To znamenalo, že jsem sám po celou dobu představení, zpravidla dvě hodiny otáčel klikou. Přitom bylo nutno dávat pozor, aby pohyb byl rovnoměrný, aby se obraz na plátně netřásl. Jako zdroj elektrického proudu pro promítání obrazu mělo kino vlastní malou elektrárnu s dynamem, poháněným plynovým motorem, který měl své místo ve dvoře v místech nynějšího sociálního zařízení.“

Později, ještě však za první světové války, jsme si sami zhotovili elektromotor na pohon promítacího přístroje. Tim odpadlo zdlouhavé a namáhavé otáčení ruční klikou. Filmy byly zhotoveny z hořlavého materiálu a z počátku pochopitelně němě. Promítání bylo doprovázeno hudbou z elektrického klavíru, v němž byly skladby nahrány na válečky. Hudba se však nepouštěla pravidelně, ale jen když

pan šéf dovolil, protože se obával, aby se nezvyšovala spotřeba elektrického proudu, tím tedy také plynu. Personál kina tvořil jeden uvaděč, který musel stačit na všechno. Pokud si vzpomínám, zájem o představení býval značný, návštěvy bývaly veliké.“

Leta 1917 a 1918 strávil Ladislav Maršálek jako voják v první světové válce. Když v roce 1919 vykonával ještě vojenskou službu v nově utvořené čs. armádě, po večerech se mohl vrátit ke své zálibě a ve stanu promítal filmy na přístroji Henner, opět s ručním pohonem.

Po návratu domů do Hranic se znovu vrátil do kina, tentokrát už do kina OLYMPIA, které vybudovalo Družstvo pro postavení sokolovny. Jak Ladislav Maršálek vzpomíná, toto kino bylo už vybaveno modernějšími promítacími přístroji typu Ernemann II. a AEG, zařízenými na pohon elektromotorem. Při promítání němých filmů hrával tehdy **sedmičlenný orchestr**, který vedl a řídil soudní úředník v Hranicích Antonín Valenta.

V období od 1. srpna 1923 do 15. června 1925 pomáhal Ladislav Maršálek zařizovat sokolské kino v Kelči. Podle jeho vzpomínek provedl samostatně montáž promítacího aparátu i agregátu pro kino a přívodu elektřiny a veškeré závady stroje v době provozu bezvadně odstranil.

Od roku 1925 pracoval Ladislav Maršálek už nepřetržitě jen v Hranicích v kině Olympia. „Důležitou změnu ve vývoji kinematografie přinesl zvukový film,“ vzpomíná dále. „Zvuk byl původně nahrán na velikých gramofonových deskách o průměru asi půl metru a byl synchronizován s promítacím přístrojem. Jestliže se film přetrhl, při opravě bylo nutno vlepít místo vystřižené poškozené části náhradní černá políčka filmu, aby byla zachována další synchronizace. Ve filmech bylo původně málo dialogů, převládala hudba.

K dispozici byly tehdy dva promítací přístroje, na obou se střídavě promítaly díly filmu a s nimi zároveň se otáčely gramofonové desky. Přitom docházelo někdy i k nepředvídaným situacím. Jednou se odpoledne promítala zfilmovaná opera „Židovka“, večer pak válečný film „Na západní frontě klid“. Při ukládání gramofonových desek do aparátu druhý promítač zaměnil krabice s deskami a pak se stalo, že na plátně se objevil zpívající rabín a do toho zazněla místo hudebního doprovodu střelba z kulometů. Později byl zaveden nový systém zachycení zvuku, tzv. světlotón, tj. zvuk byl nahrán přímo na okraji filmu.

V době, kdy kino byla majetkem různých spolků, zejména tělocvičných, probíhal také ostrý konkurenční boj o každého diváka. Proto také byla věnována velká pozornost reklamě. K propagaci filmů, často i pochybné umělecké hodnoty, bylo vydáváno mnoho plakátů, jimiž bývalo zaplaveno město, a letádků, které se rozdávaly dopředu divákům u pokladen kin“ vzpomíná Ladislav Maršálek.

Hned po 15. březnu 1939, když němečtí fašisté obsadili naše území, podařilo se Ladislavu Maršálkovi a jeho přátelům odstěhovat tajně z objektů býv. vojenské akademie promítací přístroj a umístit jej v kině v Drahotuších. Přesto, že gestapo se o tom dovědělo a provedlo rozsáhlé vyšetřování, přístroj tam zůstal.

Po osvobození a znárodnění přešel Ladislav Maršálek do služeb čs. státního filmu, pracoval ve funkci **promítače stále v kině OKO** (jak bylo původní kino Olympia přejmenováno), po smrti promítače Josefa Braunera dočasně v kině SVĚT, pak znovu v kině OKO až do konce měsíce října 1976, do zastavení provozu v tomto kině. Brzy po osvobození, v roce 1949 vedl také instruktční zkoušky pro promítače 16mm filmu.

Práce pro film byla Ladislavu Maršálkovi jeho životní zálibou, věnoval se jí se skutečnou láskou a porozuměním, i když zaměstnání promítače vykonával po večerech vedle svého občanského povolání. Stále sledoval a dosud v důchodu sleduje novinky v oboru kinematografie a elektroniky. V roce 1958 absolvoval kurs pro promítače nových technologií v technickém učilišti Čs. státního filmu v Klánovicích. Ladislav Maršálek se nebál ani opravovat zařízení kina a zlepšo-

vat. V listopadu 1955 mu bylo jako zlepšovatelé vydáno osvědčení za přijatý zlepšovací návrh na náhradu pojistné západky uzavíracího příklopu stroje EVROPLEX.

Ve službách čs. státního filmu pracoval Ladislav Maršálek plných 31 let. Jeho obětavost a svědomitost byla několikrát zaslouženě ohodnocena. Už v roce 1953 byl vyhodnocen mezi nejlepšími pracovníky ČSF v býv. Olomouckém kraji. **K 10. výročí Čs. státního filmu v roce 1955 dostal Čestné uznání za obětavou práci pro rozvoj kinematografie od krajské správy ČSF v Olomouci.** V roce 1958 udělila Ústřední správa čs. státního filmu spolu s ústředním výborem odborového svazu pracovníků v umění a kultuře Ladislavu Maršálkovi k 60. výročí čs. kinematografie čestný diplom za obětavou a záslužnou práci pro rozkvet čs. filmu. O rok později, 1959, převzal Ladislav Maršálek Čestné uznání od ministerstva kultury a ústředního výboru odborového svazu zaměstnanců v umění a kultuře za vzornou práci a za příkladné plnění úkolů v kině OKO. V roce 1965 při příležitosti 20. výročí znárodnění čs. filmu dostal Ladislav Maršálek pamětní medaili „Československý film 1945—1965“ a čestná uznání školské a kulturní komise ONV v Přerově a odboru školství a kultury Severomoravského KNV a Krajského podniku pro film, koncerty a estrády v Ostravě. Další čestná uznání udělil odbor kultury ONV Ladislavu Maršálkovi za dlouholetou a poctivou práci s filmem v roce 1965, při příležitosti 25. výročí zstátnění čs. kinematografie v roce 1970 a při příležitosti výročí 75 let čs. kinematografie v roce 1973. U příležitosti 75. narozenin v roce 1973 udělila rada MěstNV v Hranicích Ladislavu Maršálkovi za více než šedesát let práce v hranických kinech pamětní medaili města Hranic.

Ladislav Maršálek je ojedinělým, živým svědkem vzniku a celé historie hranických kin. Stál v r. 1914 u zrodu prvního skutečného kina v Hranicích, 31 let práce od znárodnění až do roku 1976 věnoval čs. státnímu filmu. Jeho vzpomínky nám zajímavě přibližují počátky našich kin.

L. Novotný

Z GALERIE HRANICKÝCH KRONIKÁŘŮ XIX. STOLETÍ

PhDr. Bohumír Indra

Kronikářské zápisky Antonína Dvořáka (1786—1850)

(Dokončení)

Antonín Dvořák, jehož kamenný náhrobek rodinné hrobky je podnes dochován na městském hřbitově při ohradní zdi vlevo od vchodu na hřbitov, hrob č. 292, byl synem hranického měšťana Dominika Dvořáka a jeho manželky Terezie Sejdové. Narodil se v Hranicích 2. 6. 1786. Podle **vlastních zápisků o původu své rodiny**, jež zachycují osudy hranické měšťanské rodiny za dvě století, přišel jeho praděd **Pavel Dvořák**, rodem z Loučan u Konice do Hranic r. 1716 a koupil od mětské rady za 76 zl. po moru 1715 vymřelou prázdnou chalupu čp. 294 na předměstí v Bělotunské ulici. Byl vyučeným knihářem v Olomouci, kam ho vzala na učení jeho olomoucká teta, která mu také pomohla usadit se v Hranicích a otevřít zde knihářskou dílnu. Byl to **první usedlý knihář v Hranicích**. Také jeho **syn Antonín Dvořák**, narozený r. 1724 v uvedené chalupě, **se stal knihářem a otevřel si mimo to kramářský obchod s různými cetkami a devo-**
cionáliemi. Byl prý šetrný a koupil již r. 1754 na náměstí vekoměšťanský prá-

vovárečný dům čp. 23, položený výhodně v blízkosti kostela (který stál tehdy na dnešním Školním náměstí u fary), k němuž patřilo i 20 měric pole a před-městská chalupa čp. 164 blízko farní stodoly v dnešní Nerudově ulici. Když byl r. 1764 postaven nový farní kostel na hlavním náměstí, prodal dům čp. 23 a koupil velkoměšťanský dům čp. 96 na druhé straně náměstí proti vchodu do kostela a přenesl sem i svůj krám a knihárství. Po jeho smrti r. 1776 připadl dům synu Dominikovi, ten jej však pustil strýci Baltazarovi Dvořákovi za 1800 zlatých, aby jako měšťan a kontribuent byl osvobozen od vojenské služby. Baltazar Dvořák zřídil v domě obchod železem, první toho druhu v Hranicích. Dominik Dvořák najal už r. 1785 v domě čp. 93 obchod smíšeným zbožím od vdovy zemřelého obchodníka Jana Jiřího Bergra, rozené Křenkové a v r. 1792 dům i s obchodem koupil za 4500 zlat. Tento velkoměšťanský dům čp. 93, patřící před třicetiletou válkou šlechtickému rodu Chorinských z Ledské s honosným portálem za válečných let zcela zpustl a hrozil zřícením. Chorinští se ho proto zřekli a dům připadl obci. Zbyla z něho jen zděná hlavní zeď a domovní štít, zbytek domu byl pak přistavěn celý dřevěný. R. 1736 koupil dům, měšťan Jan Křenek, který jej zcela znovu postavil. Toho roku dům klenutil, r. 1737 postavil patro, ve dvoře zděný sklep a nad ním 2 světnice. Jeho dcera se provdala za obchodníka Bergera, který v domě otevřel obchod smíšeným zbožím. Také Dominik Dvořák tu mnoho stavěl a v r. 1794 postavil klenbu loubí domu. Stavební historie domu, zachycená Dvořákem prokazuje, že zdívo podloubí hranických měšťanských domů na náměstí i v ulicích, podnes dochovaných pochází většinou až z 18. století. Dominik Dvořák odstoupil dům r. 1809 svému synu Antonínovi, který provozoval v domě dále obchod smíšeným zbožím. Zůstal dlouho svobodný a věnoval se literárním zálibám a oblíbené historii. Oženil se až r. 1831 již 44letý s Terezií Večeřovou, 21letou dcerou hranického kupce a velkoměšťana. Z manželství vzešlo 6 dětí, jež však většinou zemřely v mladistvém věku na tuberkulózu. Antonín Dvořák sám zemřel 3. srpna r. 1850 ve věku 66 let. Jeho manželka Terezie zemřela na cholera r. 1866, řádicí ve městě, ve věku 56 let. Dům připadl dceři Ernestině, vdané za hejtmana dělostřeleckva Viléma rytíře z Werchlin a syna Gottharda. Celá rodina odpovídá dnes na hřbitově v rodinné hrobce, německé nápisy náhrobku jsou však již téměř nečitelné. Masivní kamenné kvádry hrobky oživuje jen malá soška truchličích andělka na ohradní zdi hřbitova, nepochybně práce místního sochaře.

Dvořák se za svobodných let stýkal nejen s Gallašem, ale udržoval písemný styk s mnoha přáteli a nadšenci, mající stejné záliby literární a historické. Zcela náhodně se v písemnostech dochovaly 3 dopisy z r. 1820 jeho přítele, Gallašova vnuka, kněze Františka Šerého, který byl tehdy vychovatelem a hofmistrem na dvoře hraběte Strachvice v Polských Kravařích v pruském Slezsku a později dlouhá léta farářem v Lešné u Val. Meziříčí. Z dopisů je zřejmé, že si vzájemně opatřovali knihy, sdělovali literární i společenské novinky apod. Dvořák např. koupil a poslal Šerému na jeho žádost toho roku vydanou knížku fyzika krajského úřadu v Hranicích dr. Karla Nesrsty o lázních Teplicích, s 2 rytými pohledy na lázeňskou budovu a propast podle Gallašových kreseb, Šerý opět obstarával a poslal Dvořákovi nějaké knihy pro hranického varhaníka, patrně notový materiál. V dopisech se objevují zprávy o dalších jejich přátelích z Hranic v cizině, o nejkdějším premiantu těšínského gymnázia a chráněnci Gallašovu, knězi Ondřeji Ostravském, pozdějším biskupu tarnovském, literární činnému, Schmachovi aj. Nutno litovat, že se nedochovalo více dopisů o stycích těchto nadšenců, jež by osvětlily mnoho dosud nejasných stránek národního obrození v Hranicích a jeho rychlého úpadku do padesátých let 19. stol. O Šerém víme, že měl rovněž historické zájmy, sbíral české rukopisy a knihy a zachránil velmi cennou českou psanou kroniku valašskomeziříčského měšťana a pobělohorského exulanta v Trenčíně Ondřeje Šivého, psanou v 16. a 17. století, kterou dal r. 1827 v Partutovicích svázat, připsal sám některé pamětní záznamy a po-

zději rukopis věnoval muzeu v Brně. Také Dvořák měl nepochybně některé cenné české rukopisy a pamětní záznamy hranických měšťanů, o nichž víme, jež jsou však dnes neznámé, např. pamětní záznamy měšťana Kozelského z poč. 18. století aj. Víme, že se velmi zajímal o staré české rukopisy v Hranicích a pokud je nemohl získat, dával si je opisovat, menší rukopisy si opisoval sám, resp. si z nich pořizoval výpisy.

V r. 1819 si pořídil obsáhlý výpis z knihy bratrstva káru literátského města Hranic, nově založené v r. 1728, když stará kniha bratrstva shořela při velkém požáru města 19. března 1723 (kdy shořely všechny domy na náměstí od čp. 5 až po čp. 20) a spolu s ní všechny věci literátů, složené u rektora bratrstva Bernarda Šalviye v domě čp. 16, staré privilegium bratrstva literátů z r. 1559 od Jana Kropáče z Nevědomí, staré knihy bratrstva, počty, pokladnice, pohřební pokrov, figury a erby i jiné písemnosti, uložené v pokladnici. Sbírkami do r. 1727 byly shořelé věci nahrazeny novými, opatřeny i potřeby k vyprovázání pohřbů. Původní povinnosti zpěvu literátů na chrámovém kúru, při pohřbech ap., se počátkem 18. století značně změnily zavedením instrumentální hudby na chrámových kúrech a omezovaly se stále více na zpěv při pohřbech, při procesích apod. Členy bratrstva se mohli stát jen lidé bezúhonní, znalí písma a not, s dobrým hlasem. Při obnovení knihy členů bratrstva r. 1728 byla do ní zapsána jména 22 tehdy činných členů bratrstva, další listy byly vynechány pro pozdější zápisy nově přijatých členů. U každého jména byl později po úmrtí připsán rok úmrtí člena. V čele literátů byli 2 volení rektori, spolubratři byli rozlišení na starší a mladší, podle roku přijetí, mladší musejí vykonávat určité pracovní úkony. Po Bernardu Šalvijovi, který zemřel r. 1730, byl rektorem káru zvolen Anton Ignác Chrámek. Dvořák si pořídil výpis přijatých členů od r. 1728 do r. 1760, celkem je to 90 jmen hranických měšťanů. Do druhé části knihy byly r. 1728 zapsány některé výroční písně, jež bratři zpívali v kostele, o pohřbech apod., ty však Dvořák neopsal. Po zrušení literátských bratrstev za císaře Josefa II. r. 1786, bylo hranické rozpuštěno, koncem století však opět obnoveno. R. 1819 byli rektory tohoto bratrstva Josef Sládek a František Bílek. Později se bratrstvo změnilo v Bratrstvo lásky k bližnímu, jehož hlavním úkolem byl doprovod mrtvých těl spolubratřím.

Dvořák spojoval vždy zájem o minulost se smyslem zachytit přítomnost pro budoucnost. Celkem se zdarem vylíčil nám po prostudování městských knih a ověření lidové tradice osudy budovy bývalého bratrstvého sboru u Veličky, sloužící tehdy za solnici. Ulici domů od solnice proti toku Veličky se tehdy říkalo ulice Kamenná. Dvořák zjistil ze záznamů staré gruntovní knihy městské z let 1585—1640, že budova sboru, při níž byl i bratrský špitál, stála neporušená do r. 1626. Když však město Hranice bylo toho roku obleženo proticísařskými vojsky Mansfeldskými a dánskými a vojáci z budovy sboru ostřelovali zámek a město, byla budova sboru střelbou hořících střel ze zámku zapálena a shořela. To bylo ovšem již v říjnu 1626 při obléhání a dobytí města, nikoliv až 25. prosince, jak uvádí Dvořák podle záznamu gruntovní knihy. Toho dne dal velitel mansfeldské posádky, ležící ve městě, v očekávání příchodu a útoku císařských vojsk na město spálit všechny domy na předměstí Motošíně, aby neposkytovaly úkryt nepříteli při dobývání města. Ze sboru zbyly jen holé zdi budovy bez stropu a střechy, až r. 1680 dal kníže Ferdinand z Dietrichštejna budovu znovu zastřešit, opatřit vížkou se zvony, vybavit kostelík novým vnitřním zařízením a zasvětil jej sv. Šebestiánu jako filiální kostel k farnímu. Špitál bratrský vedle sboru, který byl z větší části dřevěný, byl zničen už r. 1624 polskými pomocnými vojsky císařskými, jež ležela ve městě v zimních kvartýrech a dřevo špitálu rozebrala na topení na městských branách. Dvořák píše, že zbytky tohoto bratrského špitálu byly ještě za jeho časů patrně v silných základových zdech budovy vedle solnice. Při rušení zbytečných kostelů za císaře Josefa II. byl r. 1787 zrušen také kostelík sv. Šebestiána, který po odsvěcení koupila vrchnost

za 100 zl. a pronajala budovu c. k. bankální administraci na c. k. solní sklad pro sol, dováženou ve velkém formany z Haliče. Státní c. k. solní sklad tu zůstal do r. 1829, kdy erár uvolnil prodej soli soukromníkům. Budovu solnice koupil pak obchodník Jan Stumer za 1600 zl. a používal jí pak za sklad pro obchod solí ve velkém. Z šopy, přistavěné k solnici r. 1788 dal postavit obytnou budovu pro hlídače skladiště. Po stavební obnově budovy bratrského sboru roku 1923 byl odstraněn jen přístavek, zřízený z býv. presbytáře kostelíka, druhý domek, přistavěný před průčelí kostelíka a zazděný jeho hlavní vchod, byl zbořen a odstraněn teprve po druhé světové válce.

Jako měšťan a majitel právovárečného domu spoluprožíval Dvořák ještě závažně boje právovárečného měšťanstva s předměstskými svobodnými dvořáky v Horní ulici, které od 90. let 18. stol. rozrušovaly staré pořádky ve městě doby předjosefinské. Byl roztrpčen akcemi předměšťanů, paktujících s vrchnostenskými úředníky proti měšťanům, ke škodě jejich i celého města. Toto jeho roztrpčení nad jednáním spoluousedů zachycuje i jeho vyličení sporu o městský pivovar a stavbu městské pálenice. Měšťané v hradbách, majitelé tzv. právovárečných domů, užívali do konce 18. století mnohých výhod proti obyvatelům na předměstí, zejména Hornouličanům, obtíženým robotní povinnostmi k městu vožením dřeva z lesa k opravám mostů, městského vodovodu a dalšími naturálními i peněžními dárkami. Není divu, že když v době josefinské se předměšťané dostali i do městské rady, snažili se vyrovnat břemena a přesunout jejich část i na velkoměšťany. Z těchto sporů, rozdmýchávaných vrchnostenskými úředníky, těžila nejvíce vrchnost, která nákladnými procesy vedenými advokáty za pomoci předměšťanů připravila město o pastvinu, o les Skály za Kostelíčkem a různé dřívější užitky. Starý městský pivovar, o který vzrůstal spor nejdříve, z něhož plynuly užitky jen právovárečným měšťanům, byl postaven na části pozemku zpuštěného domu Žampachovského na Zámeckém náměstí, jehož majitel šlechtic Adam Žampach z Potnštejna byl r. 1621 pro účast na stavovském povstání proti císaři v Hranicích zatčen, uvězněn v Olomouci a r. 1623 ve vězení zemřel. Opuštěný dům byl za třicetileté války císařskými vojáky, ubytovanými v domě zcela zplundrován a ležel dlouho v rozvalinách. Po třicetileté válce, někdy v sedmdesátých letech (Dvořák píše r. 1882) byl na části tohoto staveniště postaven městský pivovar. Dvořák našel v městských knihách, že ještě r. 1665 jsou při zápisech kupů a prodeje domů uváděny u mnohých pivovarů a sladovna, např. v domě Banovských čp. 97, v domě Kelnerově čp. 104, v domě Mardochově čp. 85, dále čp. 75. V novém společném městském pivovaru právovárečného měšťanstva vařila kromě 77 majitelů právovárečných měšťanských domů pivní várky každoročně také městská obec, a to 2, 3, 4 až 6 várek ročně podle potřeby pro zlepšení městských financí. Za to byla obec povinna provádět všechny stavební opravy pivovaru z obecní pokladny. Pivovar byl tak společně užíván až do r. 1760, kdy byla pánev pivovarní již tak vadná, že při každé várce mnoho piva vyteklo. Novou pánev měla koupit obec, s tím však nesouhlasili předměšťané v městské radě, protože výlohy daleko převyšovaly výhody várek piva pro potřebu města. Várka piva byla často šenkována až 8 týdnů, máz piva byl pouze za 2 krejcarů. Nová pivovarní pánev měděná měla stát 1200 zl., stará pánev byla prodána jen za 500 zlatých. Obec učinila proto narovnání s právovárečným měšťanstvem. Zřekla se práva na vaření obecních várek, za to měla být v budoucnu osvobozena od všech oprav pivovaru. Smlouva byla podepsána městem, měšťany i předměšťany. V r. 1792 popudil však předměšťan Kašpar Ulrich spoluousedý z Horní ulice proti právovárečným měšťanům, že okrádají obec, neboť pivovar stojí na obecním pozemku, patřícím celému městu, nikoliv jen právovárečnému měšťanstvu, pak pro fůry Hornouličanů povinné k městu, pro obecní pastvinu a pasení na ní hřibát, kterou obec musela rozdělit a část pastviny ohradit, aby se hřibata nepásala společně s hovězím dobytkem aj. Ulrich byl rodem Němec z Čech z Ronšperka na bavorských

hranicích, dostal se jako voják s neiperským plukem do Lipníka, tam se oženil a koupil pak v Hranicích právovárečný dům čp. 22. Dostal se i do městské rady a r. 1784 se stal dokonce purkmistrem města. Byl proto dobře obeznámen s městskými záležitostmi. Současně držel předměstský grunt č. 34 na předměstí v Horní ulici, kam se r. 1792 přestěhoval, když dům ve městě prodal. Už r. 1787, když císař Josef II. vydal nařízení a regulaci magistrátů ve městech, uvedl příjmy města příliš nízké, protože neměl naději zůstat purkmistrem. Tím města ztratilo své staré městské právo a vlastní magistrát a kleslo do smutného poddanství a klesl knížecích vrchnostenských úředníků a jejich písařů. Hlavní vinu na tomto stavu přičítal Dvořák Ulrichovi, který údajně za svého úřadování vyraboval obecní archiv a připravil obec o mnoho cenných dokumentů, odcizil i narovnačí listinu města s právovárečnými měšťany z r. 1760. Část radničních spisů měl u sebe až do smrti r. 1812, které potom Hornouličané vzali a ze záští vůči měšťanům odevzdali vrchnímu Antonínu Kučerovi. Ulrich dal Kučerovi také spis, týkající se obecního lesa Skály, ležícího za Kostelíčkem, o který vedla pak vrchnost spor, že les patří jí. Mnohaletý spor o obecní pivovar, hnaný obcí až k nejvyššímu dvoru ve Vídni, trval až do r. 1803 (Dvořák se mylí, uvádí r. 1797), kdy obě strany na příkaz Vídně a krajského soudu i pro velké výlohy sporu učinily konečné narovnání tak, že právováreční měšťané koupili starý pivovar i se zbývající Žampachovskou pustinou od obce za 3500 zl., za to obec ustoupila od všech právních nároků. Poněvadž za dlouholetého sporu bylo právovárečnému měšťanstvu uprávněno právo vařit pivo v pivovaru, koupilo měšťanstvo r. 1796 právovárečný dům čp. 102 na Horním podlouhí, ležící proti pivovaru a přeneslo sem i vaření piva. Měšťanský pivovar nově zbudovaný na dvoře tohoto domu, zůstal tu pak již až do zrušení pivovaru. Budova starého pivovaru sloužila pro narovnání za pouhé skladiště dřeva pro pivovar až do r. 1812. Právováreční měšťané se rozhodli pozemek lépe využít pro vybudování měšťanské pálenice a zbudování měšťanského hostince. Uzavřeli smlouvu s Františkem Tamborem, sotva však začali kopat základy, protestoval proti tomu vrchnostenský hejtmán Kučera, že měšťané nemají právo mít vlastní dům na pálenici, ale jen právo na výčep pálenky, ale i to je sporné a vrchní ohlásil, že povede o ně právní spor. Rukopis Dvořákovův není bohužel úplný, chybí pokračování na dalších listech. Přesto nám vyličení názorně dokládá hluboké rozpory mezi právovárečnými měšťany a svobodnými sedláky, tzv. dvořáky na předměstí Horní ulice, podněcované a chytře využívané vrchnostenskými úředníky k rozhojnění práv a rozšíření vrchnostenského majetku a příjmů. Dvořákovy zápisky bude přirozeně nutné při zpracování městských dějin prověřit úředními dokumenty, napovídají však mnohdy více, než strohé písemnosti úřední, zachycující jen výsledek jednání, nikoliv příčiny, osobní vztah autora zprávy apod. Hranická obec skutečně prohrála spor o obecní les Skály, který si přistvořila vrchnost, prohrála i spor o vlastní pálenici. Marně pak několikrát usilovala o zřízení vlastního magistrátu, aby se zbavila jako sídlo krajského úřadu přerovského kraje neustálého šikanování a zasahování vrchnostenského úřadu do záležitostí města, všechny tyto akce posilovaly jen otevřeně nepřátelské stanovisko vrchnostenských úředníků vůči údajně spurným hranickým poddaným. Nově postavený měšťanský dům čp. 118 na Žampachovské pustině a býv. pivovaru byl měšťanem Tamborem zařízen jako nový hostinec k měšťanskému pivovaru s názvem „U císaře rakouského“. Později se stal střediskem hranických Němců a skončil svou hostinskou éru jako „Spolkový hotel“ za okupace. Měšťanský dům čp. 102 v ulici Zápotockého, v němž byl umístěn pivovar právovárečného měšťanstva, byl po zboření zadních pivovarských objektů a výčepu „Na schůdkách“ obytným domem. Nyní je přebudován pro lidovou školu umění.

Ačkoliv zápisky Dvořákovy jsou jen zlomkem, mají svůj význam a hodnotu jejich obsah dokládá šíři Dvořákovy zájmu, jeho smysl pro kritické zachycení

minulosti i přítomnosti. Je pravděpodobné, že dochované zlomky písemností jsou jen částí přípravného materiálu ke zpracování většího díla, jakým je např. záznamní kronikářská kniha jeho vrstevníka, měšťana Rabla, která se dochovala. Snad se obdobné dílo Dvořákovy rovněž dochovalo u příbuzných v Hranicích nebo jinde.

Materiály:

Matriky města Hranic, Státní oblastní archiv Opava, prac. Olomouc.
Pozůstalost J. H. A. Gallaše, tamtéž.

NAŠE BLAHOPŘÁNÍ

spoluobčanům, kteří se v červenci a srpnu dožívají významných životních jubilejí.

V červenci:

- 75 let Bedřich Velecký, Hranice, Pod Hůrkou
Ing. František Bouček, Hranice, kpt. Jaroše
Alfred Kudlík, Hranice, Zborovská
Amálie Malíková, Hranice, Žižkova
Anna Šalmachová, Hranice, Fierlingerova
Antonín Zakopčan, Hranice, Záchkova
Josefa Krejčová, Hranice, Jiřího z Poděbrad
Anna Skoupišová, Hranice, Čechova
Anna Spáčilová, Drahotuše
Václav Kopecký, Drahotuše
Osvald Chytil, Teplice n. Beč.
- 80 let Augustina Schneiderová, Hranice, Gottwaldovo nám.
- 85 let Marie Božková, Hranice, Komenského
Anna Krejčová, Hranice, Karla Čapka
Magdaléna Mrlíková, Hranice, 8. května
Anastazie Červenková, Drahotuše
- 90 let JUDr. Jakub Zlámal, Hranice, 1. máje
- 94 let Marie Číhalová, Drahotuše

V srpnu:

- 75 let Marie Horáková, Hranice, Čechova 133
Stanislav Bartušek, Hranice, Struhlovsko 1214
František Klváč, Hranice, 1. máje 1329
Alois Brunek, Hranice, Struhlovsko 1408
Ludvik Pilz, Hranice, Komenského 230
- 80 let Marie Klimecká, Hranice, Hakenova 1002
Růžena Žurmanová, Hranice, 14. října 65
Terezie Ondrášová, Hranice, 14. října 60

- 85 let Marie Schvabová, Hranice, Komenského 261
- 90 let Anna Kozáková, Hranice, Sovětské armády 862
Marie Sutorová, Hranice, Hřbitovní 7
- 98 let Marie Rábllová, Hranice, Galašova 513

Výsledky práce lidové školy umění

Ve dnech 28. a 29. května 1977 proběhlo v Ostravě ústřední kolo celostátní soutěže hudebních oborů lidových škol umění pořádané v rámci celostátního festivalu zájmové umělecké činnosti. V soutěži dechových orchestrů v Domě kultury VŽKG reprezentoval v kategorii II.A souborů s počtem do 18 členů ve věku nad 15 let Severomoravský kraj **žakovský orchestr lidové školy umění z Hranic**. Za řízení dirigenta Josefa Slimáčka uvedli mladí hraničtí hudebníci skladby: pochod Jindřicha Pravečka: „Muziko, hrej!“, Mojmira Zedníka „Mládí světa“, Metoděje Přikryla „Sklářská romance“ a Jaroslava Foltýna „Po našem“. Soutěž přinesla velký úspěch hranickému orchestru: Porota za předsednictví hudebního skladatele Metoděje Přikryla vysoko hodnotila moderní, progresivní program a výkon vysoké umělecké úrovně po stránce intonační, rytmické a výrazové a **udělila žakovskému orchestru LŠU Hranice první cenu**. Zvláštním uznáním ocenila porota vynikající výkony **žáka Milana Černého** z Hranic v sólu na trubku v uvedených skladbách. Orchester hranické LŠU vystoupil také v neděli 29. května 1977 v Domě kultury VŽKG na koncertu vítězů této celostátní soutěže a uvedl skladby Mojmira Zedníka Mládí světa a Jaroslava Foltýna Po našem. První místo v náročném celostátní soutěži je vynikajícím výsledkem pedagogické práce hranické LŠU, jejího dirigenta Josefa Slimáčka a dalších učitelů oddělení hry na dechové nástroje, kteří vychovávají tak dobré mladé hudebníky.

Dalšího výrazného úspěchu dosáhl **dětský pěvecký soubor LŠU Hranice** v okresní soutěži „Svátky písní 1977“ pořádané 30. dubna 1977 okresním domem pionýrů a mládeže v Přerově. Za řízení učitelky Marie Hradilové přednesli malí zpěváci skladby zasl. umělce Zdeňka Blažka a pionýrské písně. Porota udělila hranickému sboru **diplom za první místo** v I. kategorii dětských sborů.

Také **žáci výtvarného oboru** lidové školy umění v Hranicích za vedení uč. Naděždy Honzíkovej se dobře uplatnili v několika soutěžích:

V okresní soutěži „V našem JZD“ výtvarné práce Simony Ludmilové, Karla Minaříka a Jiřího Krčmaře byly zařazeny mezi 30 nejlepších v okrese a jedna práce Marcely Neffové postoupila do ústředního kola v Praze.

V tradiční celostátní soutěži „ALŠOVA ZEMĚ“ 1977 byla úspěšná práce Tomáše Novotného vystavena na přehlídce v Uherském Brodě a práce Simony Ludmilové se dostala až na výstavu do Prahy.

V okresní části VIII. ročníku soutěže „Děti, mír, umění“, pořádané na počest 60. výročí VŘSR a motivované heslem „Je krásné v míru žít, budovat a tvořit“ udělila okresní mírová rada diplomy třem žákům hranické LŠU: Martině Baťkové za I. místo, Martině Hajné za II. místo a Martinu Vaňentovi za III. místo.

Tělovýchovná akademie TJ SIGMA

Tri výročí naší tělovýchovy — 90 let od vzniku organizované tělovýchovy v Sokole v Hranicích, 50. výročí položení základního kamene hranické sokolovny a 20. výročí vzniku Čs. svazu tělesné výchovy vzpomněla TJ SIGMA v Hranicích v neděli 12. června 1977 tělovýchovnou akademií, připravenou zároveň jako součást oslav 60. výročí VŘSR.

V úvodu po znělce Čs. spartakiády 1975 promluvil předseda TJ SIGMA Alois Sedláček. Připomněl, že oslava 50. výročí položení základního kamene hranické sokolovny, které připadlo právě na 12. června, je příležitostí k zhodnocení vykonané práce, a zároveň k posouzení úkolů, vyplývajících ze závěrů XV. sjezdu KSČ. Po stručném přehledu vývoje tělovýchovy vzpomněl obětí, které přinesli hraničtí tělovýchovní pracovníci a sportovci v období druhé světové války, i úsilí o obnovu sokolovny po osvobození a rozvoj sjednocené tělovýchovy po ÚNORU 1948. Podal rovněž výčet budovatelského úsilí na úseku tělovýchovy, jež přineslo objekty v hodnotě deseti miliónů Kčs, připomněl obnovu hranické sokolovny po zhozném požáru. V závěru vyslovil díky všem členům a funkcionářům TJ SIGMA za jejich úsilí a požádal je, aby ve své činnosti pokračovali a přispěli k uskutečnění závěrů XV. sjezdu KSČ a upevnění světového míru.

V pestrém pořadu, pečlivě připraveném, uváděném slovem Boh. Honsem, vystupovali převážně mladí cvičení. Hned úvodní vystoupení děvčátek předškolního věku ve skladbě „Hrajeme si na panenky“, jež nacvičila O. Mertenová a A. Křížová, zaujalo hravostí diváky. Půvabně přednesly své tanečky mladší žákyně, dobře se uvedli mladší žáci na trampolinkách i starší žákyně na švédské bedně a na koze. Starší žáci předvedli cvičení na hrazdě, sympaticky bylo přijato první vystoupení mladších gymnastek ve věku 7—9 let, vedených Z. Svobodovou. Hodnotným zpestřením programu bylo vystoupení družstva dorostenek sportovní gymnastiky ze střediska vrcholového sportu TJ VŽKG Ostrava. Kromě mládeže předvedly ženy přesné cvičení s kuželi a ukázkou džezgymnastiky za vedení A. Mátlové, muži cvičením prostných za vedení V. Vašíčka připomněli Čs. spartakiádu 1975. Program byl doplněn recitací veršů našich básníků v podání recitačního souboru gymnázia za vedení prof. Marie Hudcové. Celé vystoupení členů odborů ZRTV TJ SIGMA bylo velmi dobře připraveno a mělo úspěch u početného obecenstva, které přišlo přes velmi teplé letní počasí. V přisálí byla instalována výstavka snímků a dokladů o činnosti odboru ZRTV a kresby záků hranických ZDŠ, zaměřené tematicky k jubileu hranické tělovýchovy.

K uvedeným výročím uspořádaly všechny hranické tělovýchovné jednoty v měsíci červnu řadu dalších sportovních utkání a soutěží.

MLADÍ TURISTÉ KRAJSKÝMI PŘEBORNÍKY

21. května proběhlo na Kopečku u Olomouce krajské kolo závodu turistické zdatnosti mládeže, jež soutěžila v branných a politickovýchovných disciplínách. Po vítězství v okresním přeboru dvě dvoučlenné hlídky turistického oddílu mládeže TJ SIGMA Hranice staly se i přeborníky Severomoravského kraje: v kategorii mladších dorostenců: Petr Červínek a Stanislav Podzemný, v kategorii

starších dorostenců: Jiří Smolka a Miroslav Urbánek. Obě hlídky postoupily do celonárodního kola, které bude uspořádáno jako součást III. srazu českých turistů v Domažlicích v červenci 1977. Mladí turisté TJ SIGMA Hranice za vedení uč. Jar. Menyhardové a Mir. Vinckera opět prokázali, že jsou nejlepším oddílem v okrese.

V Muzeu Moravské brány je přístupna expozice FAJANS a KAMENINA s bohatými ukázkami habánské fajanse, lidové moravské a české kameniny a výrobků hranické dietrichštejnské manufaktury na fajans. Výstavní prostory v budově muzea v Janáčkově ulici č. 1 jsou přístupny vždy v neděli dopoledne a ve středu odpoledne.

Publikaci prom. hist. M. Jaškové, univ. prof. PhDr. L. Hořáka a PhDr. Boh. Indry **DĚJINY MĚSTA HRANIC** (1. díl) je možno zakoupit na městském národním výboru, odboru školství a kultury nebo v kanceláři Cestovní informační služby ve Svatoplukově ulici.

ZEMŘELI

občané města Hranice v květnu 1977

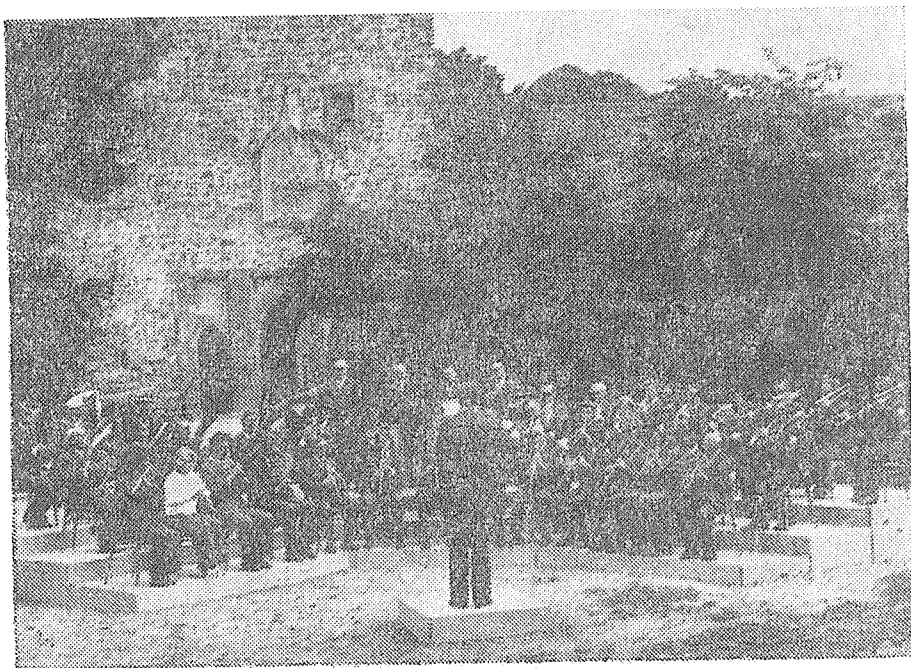
- Libuše Málková, Hranice, Gottwaldovo nám. 18 (nar. 3. 11. 1923)
Alois Blažek, Hranice, Hromůvka 1510 (nar. 18. 3. 1914)
Rostislav Hýža, Hranice, Struhlovsko 1401 (nar. 4. 7. 1939)
Vojtěška Šťastná, Hranice, Gottwaldovo nám. 12 (nar. 21. 4. 1910)
Anna Lidáková, Hranice, Kropáčova 442 (nar. 22. 7. 1911)
Marie Kratochvílová, Hranice, I. máje 350 (nar. 8. 12. 1891)
Anna Čechová, Hranice, Čsl. armády 1148 (nar. 5. 3. 1893)
Ludmila Pončíková, Valšovice (nar. 13. 7. 1907)
Žofie Fojtíková, Hranice, Tyršova 1194 (nar. 22. 4. 1899)
Aloisie Jarošová, Hranice, Gottwaldovo nám. 19 (nar. 14. 5. 1900)
Antonín Novák, Hranice, Sklenný kopec 1840 (nar. 21. 5. 1939)
Josef Gona, Hranice, Fučíkova 623 (nar. 12. 4. 1907)
Pavla Dřímálová, Hranice, Sovětské armády 567 (nar. 25. 1. 1914)
Antonie Podzemná, Hranice, Hromůvka 1519 (nar. 12. 1. 1899)
Marie Michalíková, Hranice, Svatoplukova 10 (nar. 10. 3. 1904)

Čest a věčná paměť všem zesnulým občanům Hranic

Dechový orchestr JKP v závěru sezóny

Závěr letošní programové sezóny dechového souboru Jednotného klubu pracujících si vyžádal od všech jeho členů maximální vypětí. Jeho dobrá umělecká úroveň v celostátním měřítku je zároveň závazkem k další ještě intenzivnější a kvalitnější činnosti. V závěru letošní sezóny soubor realizoval řadu náročných akcí, kterým předcházela ještě náročnější příprava. K IX. všeodborovému sjezdu nastudoval slavnostní program, který hranickému publiku předvedl dne 19. května v sokolovně. Souběžně s tímto programem studoval ještě další skladby pro významné blížící se příležitosti. Bylo to vystoupení komorního souboru dechového orchestru v televizním pořadu „POZDRAV SJEZDU“, který byl vysílán dne 8. května. Koncem května natáčela Čs. televize hudební program „POHLEDY Z HELFŠTÝNA“, pro který dechový orchestr nastudoval opět řadu nových skladeb. Název pořadu napovídá, že byl natáčen na hradě Helfštýn a pro zajímavost dodávám, že v něm účinkuje ještě pěvecký sbor Foerster SZK Lipník n. B., a že jej televizní diváci mohou zhlédnout 6. listopadu t. r. Tento pořad je jakousi hudební návštěvou naší oblasti, která je bohatá na umělecké tradice a váže v sobě tvůrčí činnost velkých postav české hudby.

Ale ani práce s televizním natáčením spojená nesměla brzdit přípravu orchestru na vystoupení na mezinárodním festivalu „KMOCHŮV KOLÍN“. Festival dechových hudeb v Kolíně je přehlídkou nejvyspělejších dechových orchestrů

Na snímku Čestmíra Novotného je dechový orchestr při natáčení televizního pořadu „Pohledy z Helfštýna“.

naší vlasti, na kterou jsou přizvány i nejlepší orchestry socialistických zemí. Pozvání na tento festival bylo pro náš soubor významným i závazkem — znovu dokázat, že mezi ty nejlepší soubory opravdu patří. Zájezd do Kolína se uskutečnil ve dnech 17.—19. 6. a byl pro všechny členy souboru opravdovým zážitkem. Ohlasy na vystoupení naší dechové hudby zněly naprosto v samých superlativech. Odborníci i početné publikum hodnotili celkovou uměleckou úroveň i dramaturgii náročného programu kladně. V Kolíně bývá zvykem, že se na závěr festivalu spojí všechny velké dechové orchestry z ČSSR v jedno mohutné těleso a vystoupí v tzv. „Monstrkoncertu“. Dirigenti tohoto velkého tělesa se střídají. Letos se při monstrkoncertu vystřídali na dirigentském můstku např. zasloužilý umělec Jindřich Praveček, národní umělec Václav Dobiáš, zasloužilý umělec Karel Vacek, zasloužilý umělec Arménské SSR A. K. Mesian, náčelník posádkové hudby Praha mjr. Železnák a další. A právě mezi těmi dalšími byl ústřední komisí vybrán i dirigent našeho dechového orchestru s. Josef Slimáček, který řídil v provedení 1200členného spojeného orchestru skladbu Václava Trojanova „Skočná“. A věřte mi, že nelze nikdy zapomenout na pocit člena orchestru, když po provedení skladby se objevil u dirigentského můstku zasloužilý umělec Václav Trojan a stiskem ruky děkoval s. Slimáčkovi za vzorné provedení jeho skladby. Z Kolína jsme si odvezli ještě řadu pěkných zážitků, ale především vědomí, že úsilí všech členů souboru nebylo marné. Orchester skutečně dobře reprezentoval nejen Jednotný klub pracujících, n. p. Sigmu Hranice, ale celé naše město.

Začátkem července navštívil dechový orchestr JKP německé město Oederan, s jehož dechovou hudbou udržuje již po několik let přátelské styky. Po tomto zájezdu bude následovat krátká dovolená a pak zase znovu do práce. Soubor hodlá uskutečnit opět slavnostní koncert, tentokrát věnovaný 60. výročí VŘSR. Koncert se bude konat za spoluúčasti dechového orchestru z Katovic a část tohoto koncertu bude řídit zasloužilý umělec Jindřich Praveček.

Krátký výčet několika faktů z činnosti dechového orchestru JKP dokumentuje skutečnost, že soubor pracuje systematicky a úspěšně. Navíc si klade stále vyšší cíle do budoucna, a to je záruka, že si svoji dobrou uměleckou úroveň udrží.

LU

JEDNOTNÝ KLUB PRACUJÍCÍCH NABÍZÍ

pro programovou sezónu 1977—78 možnost všem pracujícím zapojit se do práce v kolektivech zájmové umělecké činnosti

- v hudebních souborech
- v pěveckém sboru „Jurik“
- v loutkářském souboru „Rolnička“
- ve fotokroužku

Všem, kteří mají zájem prohloubit své znalosti nebo získat další, nabízáme

- kursy hudební
- kursy jazykové (němčina a angličtina)
- kursy šití
- kurs macramé (drhání provazů)
- kursy společenského tance a chování

Pro milovníky divadelního umění připravil JKP opět zájezdy do Divadla pracujících v Gottwaldově. Zájezdy jsou předplatitelské, celkem 11 představení v sezóně, konají se vždy v neděli.

Podrobné informace a přihlášky v kanceláři JKP!

PROGRAMY KIN

Letní kino:

1. 7.— 4. 7.	TENTOKRÁT ZBOHATNEME Italská bláznivá komedie. Film je mládeži přístupný
5. 7.— 7. 7.	ODBORNÍK NA BANKY Film USA, mládeži přístupný
8. 7.— 9. 7.	NÁŠ DĚDEK JOSEF Poéma o něstárnoucím mládí ve filmu ČSR. Film je mládeži přístupný
10. 7.—11. 7.	ŠÍPY ROBINA HOODA Film SSSR. Dobrodružství neohroženého
12. 7.—13. 7.	NÁVRAT RŮŽOVÉHO PANTHERA Anglický, divácky nejméně úspěšný film posledních let. Film je mládeži nepřístupný.
14. 7.—15. 7.	NA TITULNÍ STRANĚ Film USA. Humorný obraz novinářské honby za senzací. Film je mládeži nepřístupný
16. 7.—17. 7.	COŽ TAKHLE DÁT SI ŠPENÁT Film ČSSR. Bláznivá komedie plná proměn a překvapení. Film je mládeži přístupný
18. 7.—19. 7.	POKLAD AZTÉKŮ Dobrodružný film NSR. Film je mládeži přístupný
20. 7.—21. 7.	POVÍDKA O POLICAJTOVI Francouzský film. Napínavé pátrání po několikanásobném vrahovi. Film je mládeži nepřístupný
22. 7.—25. 7.	DRAVÍ PTÁCI Anglický film. Dramatický souboj dvou helikoptér. Film je mládeži přístupný
26. 7.—28. 7.	AFÉRA Z TITULNÍ STRANY Italský film, mládeži nepřístupný

29. 7.— 1. 8.	PARTA HIC Film ČSSR. Komédie o partě horníků. Film je mládeži přístupný
---------------	---

Začátky představení jsou ve 20 hodin

Kino Svět:

1. 7.— 4. 7.	HUCKLEBERRY FINN Film USA. Filmový muzikál podle slavného románu Marka Twaina. Film je mládeži přístupný
5. 7.— 7. 7.	JACK A FAZOLOVÝ STONE Japonská kreslená pohádka s hudbou a písničkami. Film je mládeži přístupný
8. 7.—11. 7.	TYGR Z MOMPRACENU Italský film. Příběh mužů, kteří mstí porobené své země. Film je mládeži přístupný
12. 7.—14. 7.	MODRÉ SVĚTLO Film NDR. Známá pohádka bratří Grimů pro malé i velké. Film je mládeži přístupný
15. 7.—18. 7.	AŽ MĚSTO PROCITNE Francouzský film. Nebezpečná hra s bandou zločinců. Film je mládeži nepřístupný
19. 7.—21. 7.	KLAVÍR VE VZDUCHU Maďarský film. Film je mládeži nepřístupný
22. 7.—25. 7.	DVA ROKY PRÁZDNIN Francouzský film na motivy románu J. Werna. Dvojprogram. Film je mládeži přístupný
26. 7.—28. 7.	HRA SE SMRTÍ Rumunský film. Příběhy lidí, kteří prožili tragédii války. Film je mládeži nepřístupný
29. 7.— 1. 8.	VĚZNICE PARMSKÁ Francouzský film podle Stendhalova románu. Dvojprogram. Film je mládeži nepřístupný

Představení pro děti — každou sobotu v 15.30 hodin

2. 7. **OBJEV NA ŠTRAPATÉ HŮRCE**
Český dobrodružný film

9. 7. **BYL JEDNOU JEDEN KRÁL**
Pohádka o pošetilem králi

16. 7. **BÍLÝ TESÁK**
Podle povídky J. Londona

30. 7. **ČLOVĚK OBOJŽIVELNÍK**
Podle románu A. Beljajeva

Představení pro mládež — každou neděli v 15 hodin

3. 7. **HUCKLEBERY FINN**
Film USA. Muzikál podle románu M. Twaina

10. 7. **NOVÁ VÝPRAVA DONA QUIJOTA**
Mexický film podle románu M. Cervantese

17. 7. **KASKADÉR**
Bulharský film

24. 7. **DVA ROKY PRAZDNIN**
Francouzský film podle románu J. Werna

31. 7. **FANTOMAS SE ZLOBÍ**
Francouzská dobrodružná fantazie

Kino Drahotuše:

1. 7. v 19.30 hodin **KLÍČEM JE STRACH**
3. 7. v 19.30 hodin Anglický film. Dobrodružství na hranici života a smrti.
Film je mládeži nepřístupný

3. 7. v 17. hodin **NOVÁ VÝPRAVA DONA QUIJOTA**
Mexický film na motivy románu M. Cervantese. Film je mládeži přístupný

6. 7. v 19.30 hodin **PALETA LÁSKY**
Film ČSSR. Láska, utrpení a umělecký boj J. Mánesa. Film je mládeži přístupný

8. 7. v 19.30 hodin
10. 7. v 17 a 19.30 hodin **DVĚ DÍVKY V JEDNOM PYŽAMU**
Francouzská veselohra. Film je mládeži nepřístupný

13. 7. v 19.30 hodin **BÍLÝ BAŠLÍK**
Sovětský film. Vzrušující příběh muže, který se stal hrdinou. Film je mládeži přístupný

15. 7. v 19.30 hodin
17. 7. v 17 a 19.30 hodin **MUŽ Z ACAPULCA**
Francouzská filmová veselohra. Film je mládeži nepřístupný

20. 7. v 19 hodin **NEVĚSTA S NEJKRÁSNEJŠÍMA OČIMA**
Film ČSSR. Film je mládeži přístupný

22. 7. v 19.30 hodin
24. 7. v 17 a 19.30 hodin **MAREČKU, PODEJTE MI PERO**
Film ČSSR. Komédie o žácích školou nepovinných. Film je mládeži přístupný

27. 7. v 19.30 hodin **VĚZNICE PARMská**
Francouzský film podle Stendhalova románu. Dvojprogram. Film je mládeži nepřístupný

29. 7. v 19.30 hodin **POŠETILOST MOCNÝCH**
Francouzský film. V hlavní roli Louis de Funes. Film je mládeži přístupný

31. 7. v 19.30 hodin **POHLEDNICE S VLČÍMI MÁKY**
Rumunský film, mládeži nepřístupný

Představení pro děti — každou neděli ve 14.30 hodin

3. 7. **APAČI**
Dobrodružný příběh s G. Mitičem

10. 7. **POKUŠENÍ MLSNÉ MYŠKY**
Pohádka pro děti

---

17. 7.

MICHAL DĚLÁ POŘÁDEK

Další dobrodružný příběh pro děti

---

24. 7.

DRUHÁ CESTA NÁMORNÍKA SINDIBÁDA

31. 7.

VLAŠTOVKY A AMAZONKY

Příběh o dětech a pro děti

Zpravodaj města Hranic a lázní Teplic n. B. vydává Jednotný klub pracujících
v Hranicích. Tisknou Moravské tiskařské závody, n. p., Olomouc.